

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

**BYLOJE DĖL UAB „GRIGIŠKIŲ VAISTINĖ“ LIETUVOS RESPUBLIKOS
REKLAMOS ĮSTATYMO PAŽEIDIMO**

2016-11-03 Nr. 12R-103
Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos direktoriaus pavaduotojos Neringos Baronienės (Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos pirmininkė), direktoriaus pavaduotojo Gintauto Mišeikio, Ekonominių interesų departamento direktoriaus Mareko Močiulskio, Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos Mildos Deimantės bei Teisės skyriaus vedėjos Audronė Kaušylienės,

sekretoriaujant Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vyriausiajai specialistei Ugnei Špūrienei,

dalyvaujant Vilniaus valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau - Tarnyba) įgaliotai atstovei vyriausiajai specialistei – (*duomenys neskelbtini*) bei UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotam atstovui (*duomenys neskelbtini*).

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punktu, bylų nagrinėjimo posėdyje išnagrinėjo bylą pagal Tarnybos 2016-09-30 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 69RIP-33 (toliau – Protokolas) dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ (įmonės kodas 181259111, adresas Pašto g. 15, Grigiškės) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija **n u s t a t o**

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-10-04 gavo Tarnybos 2016-10-03 raštu Nr. 69DI-(69.5)-1523 persiustą Protokolą Nr. 69RIP-33 dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Tarnyba protokole nustatė, kad UAB „Grigiškių vaistinė“, reklamuodama maisto papildus „RAUDONĖLIS (OREGANO) EKSTRAKTAS 150 MG N120“, „ACAI UOGŲ EKSTRAKTAS N60“, „AFRIKOS MANGO N60“, „L-ARGININAS“, „BLACK COHOSH (KEKINĖ JUODŽOLĖ) 540 MG N60“, „KORDICEPSAS 600 MG N120“, „GERAM MIEGUI 5-HTP 100MG N60“, „GINKGO BILOBA STANDARTIZUOTA 60MG N120“, „GOJI BERRY 500MG N60“, „JONAŽOLĖ N60 375MG“, „ŽENŠENIS (GINSENG) 500MG N100“, „ALYVUOGIŲ LAPŲ (OLEUROPEIN) EKSTRAKTAS 500 MG N60“, „Pau dArco 500 MG N100“, „KOFERMENTAS Q10 200 MG N30“, „REISHI 600 MG N60“, „SABALPALMĖ (SABALIS SERRULATAE, SAW PALMETTO) 540MG N100“, „SELENAS 100 MCG N200“, „SPANGUOLIŲ KONCENTRATAS SU VIT.C+E 420MG N60“, „DIDŽIOJI DILGELĖ (URTICA DIOICA) 500MG N100“, „UNA DE GATO N100“ naudojo teiginius, kuriais nurodoma ir užsimenama apie žmogaus ligų gydymo ir profilaktines savybes, kai tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Tarnyba Protokole nustatė, kad minėta reklama buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.citrina.eu. Protokole nurodyta, kad tikslus reklamos sklaidos laikotarpis interneto tinklalapyje www.citrina.eu nenustatytas.

Tarnyba Protokole nustatė, kad UAB „Grigiškių vaistinė“, reklamuodama maisto papildą:

1) „RAUDONĖLIS (OREGANO) EKSTRAKTAS 150 MG N120“ reklamoje daro nuorodą į gydomąsias maisto papildų savybes, pateikiant nuorodą: <http://www.infekcijos.lt/raudonelio-aliejus-nepakeiciamas-naturalus-antibiotikas/>.

2) „ACAI UOGŲ EKSTRAKTAS N60“ naudojo teiginius:

-kurie nurodo ypatingas, išskirtines savybes, naudojant maistingumo teiginį ir nepateikiant, tai patvirtinančių dokumentų, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas:

„Acai uogų sudėtyje yra mononesočiųjų riebalų, fitosterolių, maistinių skaidulų, esminių riebalų rūgščių (omega-3, omega-6, omega-9), taip pat yra vitamino A, vitamino C, vitamino E, vitamino B1, vitamino B2, vitamino B3, kalio, kalcio, magnio, vario, cinko. Į Acai uogų sudėtį įeina net 19 amino rūgščių. Acai uogose galima rasti ir mineralinių medžiagų, kurios yra labai svarbios mūsų organizmui.“

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Acai uogų ekstraktas - Naujas ir stiprus antioksidantas! Acai uogos gali padidinti antioksidantų lygį kraujyje, todėl gali turėti įtakos imuninei sistemai. Sakoma, kad antioksidantai gali padėti neutralizuoti laisvųjų radikalų poveikį organizme, todėl gali pristabdyti senėjimo procesą.“

3) „AFRIKOS MANGO N60“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Manoma, kad Afrikos mango padeda lengviau išlaikyti normalų kūno svorį bei atsikratyti antsvorio.“

4) „L-ARGININAS“ naudojo teiginius:

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„L-Arginino mokslininkai vadina „stebuklingąją molekulę“ <...> Ši molekulė padeda atpalaiduoti bei išplėsti kraujagysles, kad pagerėtų kraujo apytaka, todėl teigiama <...> pagerinti vyrų seksualinę funkciją; sureguliuoti kraujo spaudimą; pagerinti širdies, kraujagyslių sistemos būklę.“

5) „BLACK COHOSH (KEKINĖ JUODŽOLĖ) 540 MG N60“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomąsias savybes:

„Šiaurės Amerikos gyventojai jau nuo labai senų laikų gerai žino apie kekinų juodžolių gydomąsias savybes. Šių augalų šaknų preparatais tenai gydomi mėnesinių ritmo sutrikimai, malšinami gimdymo skausmai. Tradicinėje kinų medicinoje kekinės juodžolės vartojamos sergant ginekologinėmis ligomis (esant skausmingoms, labai gausioms mėnesinėms arba tada, kai mėnesinių nėra), jais slopinama dėl priešmenstruacinio sindromo kylanti įtampa, taip pat uždegimams, skausmui ir karščiavimui slopinti.“

6) „KORDICEPSAS 600 MG N120“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Rytų tradicinėje medicinoje kordicepsas vertinamas dėl teigiamo poveikio širdžiai, plaučiams, <...> taip pat kaip energijos suteikiantis ir jaunystę išsaugoti padedantis grybas.“

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„Rytų tradicinėje medicinoje kordicepsas vertinamas dėl teigiamo poveikio <...> imuninei sistemai“

7) „GERAM MIEGUI 5-HTP 100MG N60“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„5-hidroksitriptofanas ar 5-HTP yra natūraliai atsirandanti amino rūgštis, iš kurios gaminasi seratoninas. Seratoninas - smegenyse glūdintis hormonas, atsakingas už <...> miego ritmą <...> seksualumą, skausmo kontrolę, apetitą, peristaltiką ir kitas organizmo funkcijas. Staigus jo

sumažėjimas gali iššaukti įvairius sutrikimus: nemigą, depresiją, skausmą, nuotaikos sutrikimus, migreną, nerimą, galvos skausmą, apetito sutrikimus ir pan. Žinovai teigia, kad 5HTP padeda gerinti miegą, padeda, kai vargina stresas, įtampa <...> dirglumas, nerimas, bloga nuotaika, taip pat trumpina užmigimo laiką ir mažina prabudimų skaičių miegant.“.

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„5-hidroksitriptofanas ar 5-HTP yra natūraliai atsirandanti amino rūgštis, iš kurios gaminasi seratoninas. Seratoninas - smegenyse glūdintis hormonas, atsakingas už žmogaus nuotaikas <...> laimės <...>. Panašiai kaip ir endorfinai, seratoninas vadinamas laimės hormonu. Žinovai teigia, kad 5HTP <...> padeda, kai vargina <...> nuovargis <...>“.

8) „GINKGO BILOBA STANDARTIZUOTA 60MG N120“ naudojo teiginius:

-kurie nurodo ypatingas, išskirtines savybes, naudojant maistingumo teiginį ir nepateikiant, tai patvirtinančių dokumentų, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas:

„Veikliosios ginkmedžio ekstrakto medžiagos yra ginkolidai, bilobalidai, glikozidai, biflavonoidai, proantocianidinai, organinės rūgštys, karotinoidai, vaškai, vitaminas C.

-kurie neatitiko 2014 m. kovo 14 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 274/2014, kuriuo taisoma Reglamento (ES) Nr. 432/2012 dėl tam tikrų leidžiamų vartoti teiginių apie maisto produktų sveikumą, išskyrus teiginius apie susirgimo rizikos mažinimą, vaikų vystymąsi ir sveikatą, sąrašo sudarymo redakcija lietuvių kalba (OL 2014 L 83, p. 1–37) nurodytų ir leidžiamų vartoti teiginių apie sveikumą formuluočių:

„Žiniuoniai teigia, kad ginkmedžio ekstraktas <...> gerina atmintį, dėmesį, budrumą, mažina depresinę nuotaiką.“.

9) „GOJI BERRY 500MG N60“ naudojo teiginius:

-kurie nurodo ypatingas, išskirtines savybes, naudojant maistingumo teiginį ir nepateikiant, tai patvirtinančių dokumentų, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas:

„Dėl didelio antioksidantų, vitaminų ir amino rūgščių kiekio, esančio goji uogose, jos dar vadinamos „jaunystės eliksiuru“ ir „Himalajų gyventojų ilgaamžiškumo paslaptimi“; „Labiausiai vertinamas antioksidantas – tai zeaksantinas, kurio goji uogose net 70 proc.“.

-kuriais lyginami skirtingų arba tos pačios kategorijos maisto produktai bei nenurodomi maistinės medžiagos kiekio ir energinės vertės skirtumai:

„Goji uogos turi 2 kartus daugiau antioksidantų nei žalioji arbata, 3 kartus daugiau nei mėlynės ir 5 kartus daugiau nei spanguolės“.

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomąsias savybes:

„Tibeto ir Kinijos tradicinėje medicinoje goji uogos vartojamos kaip priešūždegiminė priemonė“.

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Jas rekomenduojama vartoti norint pagerinti inkstų, kepenų, plaučių veiklą, sustiprinti regėjimą, imunitetą, nervų sistemą, didinti darbingumą ir ištvermę. Tibetiečiai goji uogas vadina laimės uogomis, kurios pašalina liūdesį. Šios uogos – ne tik amžinos jaunystės eliksiuras, tai ir prieinamas būdas pasiekti ilgaamžiškumo. Legenda byloja, kad Himalajų kalnuose gyvenantys vienuoliai sulaukia net 120 metų dėl to, jog kiekvieną dieną renka goji uogas.“.

10) „JONAŽOLĖ N60 375MG“ naudojo teiginius:

-kurie neatitiko 2014 m. kovo 14 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 274/2014, kuriuo taisoma Reglamento (ES) Nr. 432/2012 dėl tam tikrų leidžiamų vartoti teiginių apie maisto produktų sveikumą, išskyrus teiginius apie susirgimo rizikos mažinimą, vaikų vystymąsi ir sveikatą, sąrašo sudarymo redakcija lietuvių kalba (OL 2014 L 83, p. 1–37) nurodytų ir leidžiamų vartoti teiginių apie sveikumą formuluočių:

„Liaudies medicinos žiniuoniai <...> teigia, kad jonažolė padeda, kai vargina įtampa ir nerimas <...> dirglumas, stresas ir nuovargis.“.

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomąsias savybes:

„Liaudies medicinos žiniuoniai jonažolę vadina vaistu nuo 99 ligų ir teigia, kad jonažolė padeda, kai vargina <...>“.

11) „ŽENŠENIS (GINSENG) 500MG N100“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Ženšenis papildoma palankių vitaminų ir mineralų poveikį <...> leidžiantiems vykdyti ląstelių regeneracijai.“; „Šis augalas minimas seniausiuose kinų medicinos raštuose kaip seniausias vartojimo tradicijas turintis vaistinis augalas, tonizuojantis skrandžio veiklą <...> ir turintis įtakos ilgesnei gyvenimo trukmei“.

-kuriais nurodoma ir užsimerinama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Apie gydomasias ženšenio savybes buvo žinoma dar prieš tris keturis tūkstantmečius.“.

-kurie neatitiko 2014 m. kovo 14 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 274/2014, kuriuo taisyta Reglamento (ES) Nr. 432/2012 dėl tam tikrų leidžiamų vartoti teiginių apie maisto produktų sveikumą, išskyrus teiginius apie susirgimo rizikos mažinimą, vaikų vystymąsi ir sveikatą, sąrašo sudarymo redakcija lietuvių kalba (OL 2014 L 83, p. 1–37) nurodytų ir leidžiamų vartoti teiginių apie sveikumą formuluočių:

„Šis augalas minimas seniausiuose kinų medicinos raštuose kaip seniausias vartojimo tradicijas turintis vaistinis augalas <...> gerinantis smegenų <...>“.

-kurie nurodo ypatingas, išskirtines savybes, naudojant maistingumo teiginį ir nepateikiant, tai patvirtinančių dokumentų, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas:

„Senovės žiniuonai teigia, kad Ženšenio <...> aprūpina pagrindiniais vitaminais ir mineralais.“.

12) „ALYVUOGIŲ LAPŲ (OLEUROPEIN) EKSTRAKTAS 500 MG N60“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Manoma, kad alyvuogių lapų ekstraktas: *Prisideda palaikant normalią širdies veiklą; <...> *Padeda palaikyti tinkamą cukraus ir cholesterolio kiekį kraujyje.“

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„Manoma, kad alyvuogių lapų ekstraktas: <...> *Saugo nuo neigiamo laisvųjų radikalų poveikio“.

-kurie skatina perdėtą maisto produkto vartojimą:

„Per didelis kraujo spaudimas žaloja visą organizmą ir šios būklės pagydyti neįmanoma. Kraujo spaudimą galima tik sumažinti ir palaikyti mažesniame lygyje keičiant gyvenimo būdą bei nuolat vartojant augalinius ar cheminius preparatus“.

13) „Pau dArco 500 MG N100“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimerinama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Apie šių augalų žievės gydomasias savybes žinoma tūkstantmečius, dar senovės inkai naudojo ją kaip vaistą. Jie teigė, kad Pau D'Arco pasižymi priešbakterinėmis, priešuždegiminėmis, priešgrybelinėmis, antivirusinėmis savybėmis ir Pau D'Arco padeda kovoti su virusais, nes slopina fermentacijos procesus, be kurių virusai negali daugintis, taip pat padeda naikinti grybelį.“.

14) „KOFERMENTAS Q10 200 MG N30“ naudojo teiginius:

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„Kofermentas Q10 yra natūralus riebaluose tirpstantis antioksidantas. Žinoma teigia, kad kofermentas Q10: <...> *Gali prisidėti palaikant normalų kraujo spaudimą; *Gali padėti pagerinti širdies ir kraujotakos darbą.“.

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Žinoma teigia, kad kofermentas Q10: *Atlieka svarbų vaidmenį lėtinant su amžiumi susijusius degeneracinius pokyčius <...>“.

15) „REISHI 600 MG N60“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimerinama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Reishi grybas, kaip vaistas, Rytų medicinoje naudojamas jau daugiau kaip 2500 metų.“.

16) „SABALPALMĖ (SABALIS SERRULATAE, SAW PALMETTO) 540MG N100“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimerinama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Senovėje šių palmių vaisius arba „juodasis uogas“ Amerikos indėnų liaudies medicinos žinovai vartodavo šlapimo pūslės, prostatos ir uretros susirgimams gydyti. Dabar gulsčiosios serenojos

vaisiai yra bene populiariausia pasaulyje žaliava, iš kurios gaminami vaistai prostatos adenomai, sutrikusios seksualinės funkcijos, šlapimtakijų infekcijos ir sutrikusio šlapinimosi gydymui.“.

17) „SELENAS 100 MCG N200“ naudojo teiginius:

-kurie kelia abejonių dėl maisto produktų maistingumo pakankamumo bei nurodo organizmo funkcijų pasikeitimus, kai šios nuorodos gali sukelti vartotojo baimę arba ją pasinaudoti:

„Seleno trūkumas organizme dažniausiai pasitaiko žmonėms su sutrikusia žarnyno funkcija arba valgantiems maistą, užaugintą dirvose kur trūksta seleno. Gaunant nepakankamai seleno su maistu padidėja rizika sirgti onkologinėmis ligomis, širdies ligomis, ateroskleroze, katarakta, reumatoidiniu artritu, gali pasireikšti priešlaikinio senėjimo požymiai. Seleno trūkumas gali sukelti pakitimus naguose, raumenų silpnumą.“.

18) „SPANGUOLIŲ KONCENTRATAS SU VIT.C+E 420MG N60“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Nemalonios ir skausmingos šlapimtakijų infekcijos pasitaiko gana dažnai. Dėl skirtingos kūno anatomijos moterys serga dažniau nei vyrai. Šlapimtakijų uždegimai gali kilti dėl peršalimo, inkstų akmenų, nusilpusio imuniteto ar prostatos ligų. Tradiciškai spanguolės plačiai naudojamas liaudies medicinoje kaip efektyvi priemonė nuo šlapimo sistemos ligų. Liaudies žiniuoniai teigia, kad spanguolių koncentrate esančios medžiagos užkerta kelią bakterijoms prisitvirtinti prie ląstelių ir daugintis ir su šlapimo srove jos yra išplaunamos iš organizmo, tokiu būdu spanguolių sultys saugo nuo šlapimo takų infekcijų pasikartojimo.“.

19) „DIDŽIOJI DILGELĖ (URTICA DIOICA) 500MG N100“ reklamoje daro nuorodą į gydomasias maisto papildų savybes, pateikiant nuorodą: <http://sveikatossaltinis.blogas.lt/dilgeliusaknu-ekstraktas-apsaugo-nuo-prostatos-hyperplazijos-546.html>.

20) „UNA DE GATO N100“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Lianos žievę indėnų gydytojai vartoja jau ne vieną šimtą metų. Jie spėjo, kad *Uncaria tomentosa* galima gydyti onkologinius susirgimus ir laikė ją ypatinga priešvėžine priemone.“.

Tarnyba Protokole nustatė, kad naudojant teiginius apie sveikatingumą, šalia nepateikiamas privalomas pateikti teiginys apie įvairios ir subalansuotos mitybos bei sveiko gyvenimo būdo svarbą.

Tarnyba Protokole nustatė, kad bendrovės interneto tinklalapyje www.citrina.eu yra patalpintas skyrelis „Urologiniams negalavimas“, kuris taip pat daro nuorodą į gydomasias maisto produktų, esančių šiame skyrelyje, savybes.

Tarnyba Protokole nustatė, UAB „Grigiškių vaistinė“ pateikė informaciją, kuri neatitinka: 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 652/2014 (OL 2014 L 189, p.1) 16 straipsnio, 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maisto produktų maistingumą ir sveikatingumą (OL 2006 L 404, p. 9) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2012 m. lapkričio 8 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1047/2012 (OL 2012 L 310, p.36) 3 straipsnio a, b, c ir e dalių, 5 straipsnio 1 dalies d punkto, 8 straipsnio 1 dalies, 9 straipsnio 1 dalies, 10 straipsnio 1 dalies, 2 dalies a punkto ir 3 dalies, 13 straipsnio 3 dalies, 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentai (EB) Nr. 608/2004 (OL 2011 L 304, p. 18) 7 straipsnio a ir b punktų, 3 dalies, 4 dalies a punkto, Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 2 punkto, ir Lietuvos higienos normos HN 17:2010 „Maisto papildai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-432 „Dėl Lietuvos higienos

normos HN 17:2010 „Maisto papildai“ patvirtinimo“ 15 punkto reikalavimų bei Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos.

Tarnyba Protokole nurodė, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą pažeidė pirmą kartą. Protokole lengvinančių ar sunkinančių aplinkybių nenustatyta.

UAB „Grigiškių vaistinė“ Protokole nurodė, kad su pažeidimu nesutinka. Bendrovė nurodė, kad pašalino teisės aktų neatitinkančią reklamą dar 2014 m. ir reklama pažeidimo nustatymo metu skelbiama nebuvo. Bendrovė nurodė, kad seną tinklalapio informaciją galėjo matyti vartotojai, kurie naršė tinklalapyje anksčiau ir neišvalė savo naršyklės atminties talpyklos.

2016-09-14 Tarnybai pateiktame rašte UAB „Grigiškių vaistinė“ nurodė, kad interneto tinklalapio valdytojas visus tekstinius aprašymus pašalino dar 2014-2015 m. vykusio tyrimo dėl galimo Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo metu. Bendrovė nurodė, kad nuo tada interneto tinklalapyje www.citrina.eu yra talpinama tik produkto nuotrauka ir notifikuota produkto etiketė. Bendrovė nurodė, kad savo iniciatyva kreipėsi į minėto interneto tinklalapio talpinimo paslaugas teikiančią bendrovę ir interneto tinklalapio įmonės atstovas informavo, kad kartais pasenusi informacija gali būti matoma dėl anksčiau vykusio naršymo ir vėliau neišvalytos interneto naršyklės talpyklos (cache).

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-10-17 gavo UAB „Grigiškių vaistinė“ raštą, kuriame bendrovė nurodė, kad negalės atvykti į 2016-10-27 bylos nagrinėjimo posėdį, nes tuo metu bus išvykę. Bendrovė nurodė, kad prašo nukelti posėdžio datą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2016-10-27 posėdyje iš klausė bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus.

UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad prašo atidėti bylos nagrinėjimą, kadangi neturėjo galimybės susipažinti su byla, o bendrovės direktorius šiuo metu yra išvykęs ir negali pateikti papildomų paaiškinimų ir rašytinių įrodymų. Papildomų paaiškinimų dėl bylos aplinkybių UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nepateikė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, kodėl paaiškinimai ir papildomi įrodymai nebuvo pateikti iki bylos nagrinėjimo posėdžio, UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad dėl bendrovės užimtumo bei pasiruošimo kelionei dokumentai nebuvo pateikti. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad dėl bylos aplinkybių galėtų pasisakyti tik bendrovės vadovas, taip pat nurodė, kad byloje nėra nustatytas pažeidimo padarymo laikas, o bendrovė Protokole nurodė, kad tuo metu, kai buvo gautas skundas ir Tarnyba fiksavo pažeidimą, to pažeidimo turinio iš tiesų nebuvo, t.y. seną tinklalapio informaciją galėjo matyti vartotojai, kurie naršė tinklalapyje anksčiau ir neišvalė savo naršyklės atminties talpyklos. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad skundas dėl galimo pažeidimo buvo gautas balandžio mėn. pabaigoje, Tarnyba procedūrą pradėjo gegužės mėn., o Protokolas buvo surašytas tik rugsėjo mėn., taigi nuo galimo pažeidimo padarymo iki Protokolo surašymo praėjo labai daug laiko, t.y. beveik pusė metų. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovė neturėjo pareigos teikti paaiškinimus iš anksto, t.y. iki Protokolo surašymo. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad apie tai, kas tyrimo metu buvo nustatyta, bendrovė sužinojo tik Protokolo surašymo dieną, 2016-09-30.

Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad, 2016-04-21, gavus vartotojos skundą, bendrovei 2016-05-05 buvo išsiųstas raštas, kuriame nurodyta pažeidimo esmė ir išvardinti teiginiai. Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad Protokolas buvo surašytas tik 2016-09-30 todėl, kad nuo gegužės mėn. bendrovė dėl atostogų ir kitų darbų neteikė paaiškinimų. Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad pateikti paaiškinimus bendrovės buvo prašoma keletą kartų, tiek elektroniniais laiškais (2016-06-08, 2016-08-22), tiek telefonu. Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad paaiškinimus į 2016-05-05 Tarnybos siųstą raštą bendrovė pateikė tik 2016-09-14.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, kodėl ir 2013 m., ir 2014 m. už to paties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio pažeidimą bausta bendrovė ir 2016 metais teikia Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio nuostatų neatitinkančią reklamą, UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad su ankstesnių pažeidimų turiniu susipažinęs nėra bei pakartotojo, kad bendrovė savo iniciatyva pašalino teisės

aktų neatitinkančią reklamą dar 2014 m. ir reklama pažeidimo nustatymo metu 2016 m. skelbiama nebuvo, o seną tinklalapio informaciją galėjo matyti vartotojai, kurie naršė tinklalapyje anksčiau ir neišvalė savo naršyklės atminties talpyklos.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, ar Tarnybos įgaliota atstovė turėtų ką papildyti, Tarnybos įgaliota atstovė pateikė papildomus įrodymus – bylos nagrinėjimo dienos rytą (2016-10-27) darytą momentinę kompiuterio ekrano kopiją (*angl. screenshot, printscreen*) iš interneto tinklalapio www.citrina.eu su maisto papildu „Black Cohosh (Kekinė Juodžolė) 540 MG N60“ reklama, kurioje vis dar teigiama, kad „Vietiniai Šiaurės Amerikos gyventojai nuo labai senų laikų gerai žino apie kekinių juodžolių gydomąsias savybes“ bei nurodė, kad, gavę vartotojos skundą, Tarnybos specialistai tikrino interneto tinklalapį www.citrina.eu ir, kaip ir skundą Tarnybai parašiusi vartotoja, Protokole nurodytų maisto papildų reklamą, neatitinkančią teisės aktų reikalavimų, matė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, kaip UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas galėtų pakomentuoti Tarnybos atstovės pateiktą bylos nagrinėjimo posėdžio dienos momentinę kompiuterio ekrano kopiją, UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad Tarnybos atstovė seną tinklalapio informaciją galėjo matyti dėl to, kad naršė tinklalapyje anksčiau ir neišvalė savo naršyklės atminties talpyklos.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijai paklausus, kaip buvo atliekamas tyrimas, gavus vartotojos skundą ir ar buvo tikrinama tik vartotojos skunde nurodytų maisto papildų reklama, Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad buvo tikrinamos ir vartotojos atsiųstų maisto papildų reklamos interneto tinklalapyje www.citrina.eu nuorodos, tiek ir kitų minėtame tinklalapyje reklamuojamų maisto papildų aprašymai ir reklama.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pastebėjo, kad 2014 m. byloje dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio pažeidimo Tarnyba nurodė, kad bendrovė pašalino teisės aktų neatitinkančią informaciją, vadinasi, 2014 metais Tarnybos specialistai, net ir neišvalę savo naršyklės atminties talpyklos, atsidarę bendrovės interneto tinklalapį www.citrina.eu teisės aktų neatitinkančios informacijos nebematė, kol 2016 m. balandžio mėn. buvo gautas vartotojos skundas.

UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad tai galėtų paaiškinti tik informacinių technologijų specialistas.

UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotam atstovui paklausus dėl reklamos sklaidos laikotarpio, Tarnybos atstovė nurodė, kad, bendrovei nenurodžius, kiek tiksliai laiko buvo skleidžiama reklama, laikoma, kad sklaidos laikotarpio pradžia yra vartotojos skundo data, pabaiga – kai reklama yra pašalinama.

UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotam atstovui paklausus, kodėl Protokolo surašymas truko penkis mėnesius, Tarnybos atstovė pakartojo, kad buvo laukiama bendrovės atsakymo.

UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotam atstovui paklausus, kokia žala dėl bendrovės reklamos sklaidos buvo padaryta vartotojams, Tarnybos atstovė nurodė, kad skleidama reklama, kurioje nurodoma, kad bendrovės prekiaujami maisto papildai gali padėti asmenims, sergantiems tam tikromis ligomis ar siekiantiems jų išvengti, bendrovė skatina pardavimus, nors maisto papildai bendrovės reklamoje nurodyto poveikio neturi.

UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotam atstovui paklausus, kiek vartotojų patyrė žalą dėl bendrovės reklamuojamų teiginių ar kiek vartotojų nusipirko bendrovės produktus, Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad tokios statistikos Tarnyba neturi ir, kiek asmenų lankėsi bendrovės tinklalapyje ir, perskaitę bendrovės skleidžiamą reklamą, įsigijo bendrovės parduodamus maisto papildus, galėtų nurodyti tik pati bendrovė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimų nagrinėjimo taisyklių 37 punktu, nutarė atidėti bylos „Dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo“ nagrinėjimą iki 2016-11-03 10 val. ir papildomai pateikti įrodymus iki 2016-11-02.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija 2016-11-03 posėdyje iš klausė bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus.

UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovės direktorius yra išvykęs ir nebuvo techninių galimybių pateikti papildomus įrodymus bei paaiškinimus. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovės direktorius grįš tik bylos nagrinėjimo posėdžio dieną, t. y. 2016-11-03, ir pateikė lėktuvo bilieta kopiją. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovės direktorius tikrai neturėjo objektyvių galimybių pateikti tikslesnius paaiškinimus tiesiogiai ar per atstovą. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad Protokole buvo užfiksuota, kad kažkuriuo metu buvo skleidžiama neleistina reklama, kurios turinys pažeidžia įstatymo nuostatas. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad bendrovė neginčija, kad maisto papildų aprašymuose nurodyta informacija neatitinka teisės aktų nustatytų reikalavimų, tačiau bendrovė anksčiau yra turėjusi ginčų su Tarnyba dėl reklamos, galimai pažeidžiančios Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad Protokole nurodyta informacija buvo pašalinta jau 2014–2015 m., taigi prieš Protokolo surašymą. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad tai, jog informacija, minima Protokole kaip neleistina, buvo pašalinta 2014 metais, nurodė bendrovės direktorius rašytiniame paaiškiniame Tarnybai, bei ši informacija buvo pakartota surašant Protokolą. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad nėra jokių duomenų, kad tokia informacija nebūtų pašalinta, tačiau yra svarbu tai, kad, jeigu Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija nuspręs, jog pažeidimas yra padarytas, tuomet Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija turėtų atsižvelgti į tai, kada yra padarytas pažeidimas, koks buvo reklamos sklaidos laikotarpis, nes tai yra labai svarbu galimai padarytos žalos įvertinimo prasme. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad iš Protokole nurodytų aplinkybių negalima spręsti apie reklamos sklaidos laikotarpį, kadangi Tarnyba Protokole nurodė, kad reklamos sklaidos laikotarpis yra nenustatytas, o tai reiškia, kad nėra nustatytas pažeidimo fakto laikas. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad, pagal analogiją taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo tvarką, administracinė teisena būtų nutraukta, kadangi nėra nustatytas pažeidimo laikas, taigi tokiais pačiais principais reikėtų vadovautis ir šiuo atveju. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad nebuvo sudarytos tinkamos galimybės UAB „Grigiškių vaistinė“ pateikti įrodymus, ginant savo poziciją, per įmanomai protingą laiką. UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas nurodė, kad nebuvo galimybės iki bylos nagrinėjimo posėdžio pateikti informaciją, susijusią su platinimu arba informacijos pašalinimo laikotarpiu, todėl iš esmės nebuvo galimybės, vadovaujantis rungimosi principu, apginti savo poziciją, o į tai turėtų atkreipti dėmesį teismas, jeigu bendrovė nuspręstų apginti savo poziciją teisme.

Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad neturi pateikti papildomos informacijos, tačiau pažymėjo, kad norėtų pasisakyti dėl reklamos sklaidos laikotarpio – reklama buvo užfiksuota gegužės mėnesį, o bendrovė konkrečiai nenurodė, kiek laiko buvo skleista reklama ir kada ji buvo pašalinta, bendrovė tik nurodė, kad reklama buvo pašalinta seniai. Tarnybos įgaliota atstovė nurodė, kad bendrovei pateikti paaiškinimus buvo užtekinai laiko, kadangi buvo prašyta pateikti paaiškinimus dar gegužės mėnesį.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, išklausiusi bylos nagrinėjimo proceso dalyvių paaiškinimus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija k o n s t a t u o j a

1. Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos Farmacinės veiklos įstatymo 17 straipsnio (2002-06-04 redakcija) 4 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pažymėjo, kad „prekių ar paslaugų reklama – nesvarbu, ar ši

veikla yra atlygintina, ar ne – visuomet yra tiesiogiai arba netiesiogiai siekiama skatinti naudoti tam tikras prekes ar naudotis tam tikromis paslaugomis“.

Atkreiptinas dėmesys, jog reklamos požymis, išskiriantis reklamą iš kitų informacijos rūšių, yra siekis daryti asmenims poveikį jiems renkantis naudotis tam tikromis paslaugomis, skatinti juos elgtis tam tikru būdu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr. 15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas - daryti įtaką ekonominei elgsenai.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog siekiant nustatyti, ar informacija gali būti vertinama kaip reklama, turi būti konstatuotas skatinimo tikslas, t.y. turi būti nustatyta, kad ši informacija yra ar gali būti reikšminga vartotojui, priimant sprendimą dėl produkto įsigijimo, ir tokiu būdu ja siekiama daryti įtaką ekonominei elgsenai, skatinant jį naudotis tam tikromis prekėmis ar paslaugomis ar atsisakyti tam tikrų prekių (paslaugų) naudojimo.

Taigi, įstatymuose bei teismų praktikoje suformuoti du esminiai reklamos požymiai: 1) informacija turi būti susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, 2) pateikiama informacija turi skatinti įsigyti prekių ar naudotis teikiamomis paslaugomis. Iš byloje pateiktos informacijos matyti, kad maisto papildų „RAUDONĖLIS (OREGANO) EKSTRAKTAS 150 MG N120“, „ACAI UOGŲ EKSTRAKTAS N60“, „AFRIKOS MANGO N60“, „L-ARGININAS“, „BLACK COHOSH (KEKINĖ JUODŽOLĖ) 540 MG N60“, „KORDICEPSAS 600 MG N120“, „GERAM MIEGUI 5-HTP 100MG N60“, „GINKGO BILOBA STANDARTIZUOTA 60MG N120“, „GOJI BERRY 500MG N60“, „JONAŽOLĖ N60 375MG“, „ŽENŠENIS (GINSENG) 500MG N100“, „ALYVUOGIŲ LAPŲ (OLEUROPEIN) EKSTRAKTAS 500 MG N60“, „Pau dArco 500 MG N100“, „KOFERMENTAS Q10 200 MG N30“, „REISHI 600 MG N60“, „SABALPALMĖ (SABALIS SERRULATAE, SAW PALMETTO) 540MG N100“, „SELENAS 100 MCG N200“, „SPANGUOLIŲ KONCENTRATAS SU VIT.C+E 420MG N60“, „DIDŽIOJI DILGELĖ (URTICA DIOICA) 500MG N100“, „UNA DE GATO N100“ UAB „Grigiškių vaistinė“ reklama, kuri buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.citrina.eu, yra susijusi su UAB „Grigiškių vaistinė“ vykdoma veikla ir skatina vartotojus įsigyti minėtus bendrovės produktus, taigi atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme įtvirtintą reklamos sąvoką.

2. Dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ skleistos reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimams

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad reklamoje draudžiama nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, jeigu tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Pažymėtina, kad kiekvienas vartotojas yra suinteresuotas gauti teisingą informaciją apie ketinamų įsigyti produktų savybes. Jei atitinkama informacija netiksli, tai gali iškreipti vidutinio vartotojo elgesį siūlomo produkto atžvilgiu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-11-17 nutartyje (adm. b. Nr. A1-931/2005) konstatavo, kad „vidutinio (paprasto) vartotojo ekonominis elgesys paprastai siejamas su bendru išpūdžiu apie prekę (jos pakuotė, prekės ženklas, bendro pobūdžio informacija apie prekės savybes, prekės kaina), neanalizuojant kiekvienos detalės. Šis principas taikytinas ir prekės reklamai“. Taigi ir UAB „Grigiškių vaistinė“ produktų – maisto papildų „RAUDONĖLIS (OREGANO) EKSTRAKTAS 150 MG N120“, „ACAI UOGŲ EKSTRAKTAS N60“, „AFRIKOS MANGO N60“, „L-ARGININAS“, „BLACK COHOSH (KEKINĖ JUODŽOLĖ) 540 MG N60“, „KORDICEPSAS 600 MG N120“, „GERAM MIEGUI 5-HTP 100MG N60“, „GINKGO BILOBA STANDARTIZUOTA 60MG N120“, „GOJI BERRY 500MG N60“, „JONAŽOLĖ N60 375MG“, „ŽENŠENIS (GINSENG) 500MG N100“,

„ALYVUOGIŲ LAPŲ (OLEUROPEIN) EKSTRAKTAS 500 MG N60“, „Pau dArco 500 MG N100“, „KOFERMENTAS Q10 200 MG N30“, „REISHI 600 MG N60“, „SABALPALMĖ (SABALIS SERRULATAE, SAW PALMETTO) 540MG N100“, „SELENAS 100 MCG N200“, „SPANGUOLIŲ KONCENTRATAS SU VIT.C+E 420MG N60“, „DIDŽIOJI DILGELĖ (URTICA DIOICA) 500MG N100“, „UNA DE GATO N100“ reklama turėtų būti vertinama pagal vidutinio vartotojo suvokimą, kuris, skaitydamas minėtų produktų reklaminius teiginius, neatskiria teiginių apie produkto savybes ir vertina šią reklamą kaip visumą. Vidutinis vartotojas, perskaitęs UAB „Grigiškių vaistinė“ minėtų maisto papildų reklamą, galėjo nepagrįstai susidaryti įspūdį, kad šie maisto papildai pasižymi ligų gydymo, profilaktinėmis ir kitomis savybėmis, kurių neturi, ir dėl šios priežasties būti suklaidintas.

UAB „Grigiškių vaistinė“, reklamuodama maisto papildą:

1) „RAUDONĖLIS (OREGANO) EKSTRAKTAS 150 MG N120“ reklamoje daro nuorodą į gydomasias maisto papildų savybes, pateikiant nuorodą: <http://www.infekcijos.lt/raudoneli-aliejus-nepakeiciamas-naturalus-antibiotikas/>.

2) „ACAI UOGŲ EKSTRAKTAS N60“ naudojo teiginius:

-kurie nurodo ypatingas, išskirtines savybes, naudojant maistingumo teiginį ir nepateikiant, tai patvirtinančių dokumentų, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas:

„Acai uogų sudėtyje yra mononesočiųjų riebalų, fitosterolių, maistinių skaidulų, esminių riebalų rūgščių (omega-3, omega-6, omega-9), taip pat yra vitamino A, vitamino C, vitamino E, vitamino B1, vitamino B2, vitamino B3, kalio, kalcio, magnio, vario, cinko. Į Acai uogų sudėtį įeina net 19 amino rūgščių. Acai uogose galima rasti ir mineralinių medžiagų, kurios yra labai svarbios mūsų organizmui.“

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Acai uogų ekstraktas - Naujas ir stiprus antioksidantas! Acai uogos gali padidinti antioksidantų lygį kraujyje, todėl gali turėti įtakos imuninei sistemai. Sakoma, kad antioksidantai gali padėti neutralizuoti laisvųjų radikalų poveikį organizme, todėl gali pristabdyti senėjimo procesą.“

3) „AFRIKOS MANGO N60“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Manoma, kad Afrikos mango padeda lengviau išlaikyti normalų kūno svorį bei atsikratyti antsvorio.“

4) „L-ARGININAS“ naudojo teiginius:

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„L-Arginino mokslininkai vadina „stebuklingąja molekule“ <...> Ši molekulė padeda atpalaiduoti bei išplėsti kraujagysles, kad pagerėtų kraujo apytaka, todėl teigiama <...> pagerinti vyrų seksualinę funkciją; sureguliuoti kraujo spaudimą; pagerinti širdies, kraujagyslių sistemos būklę.“

5) „BLACK COHOSH (KEKINĖ JUODŽOLĖ) 540 MG N60“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Šiaurės Amerikos gyventojai jau nuo labai senų laikų gerai žino apie kekinų juodžolių gydomasias savybes. Šių augalų šaknų preparatais tenai gydomi mėnesinių ritmo sutrikimai, malšinami gimdymo skausmai. Tradicinėje kinų medicinoje kekinės juodžolės vartojamos sergant ginekologinėmis ligomis (esant skausmingoms, labai gausioms mėnesinėms arba tada, kai mėnesinių nėra), jais slopinama dėl priešmenstruacinio sindromo kylanti įtampa, taip pat uždegimams, skausmui ir karščiavimui slopinti.“

6) „KORDICEPSAS 600 MG N120“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Rytų tradicinėje medicinoje kordicepsas vertinamas dėl teigiamo poveikio širdžiai, plaučiams, <...> taip pat kaip energijos suteikiantis ir jaunystę išsaugoti padedantis grybas.“

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„Rytų tradicinėje medicinoje kordicepsas vertinamas dėl teigiamo poveikio <...> imuninei sistemai <...>“.

7) „GERAM MIEGUI 5-HTP 100MG N60“ naudojo teiginius:

- kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„5-hidroksitriptofanas ar 5-HTP yra natūraliai atsirandanti amino rūgštis, iš kurios gaminasi seratoninas. Seratoninas - smegenyse glūdintis hormonas, atsakingas už <...> miego ritmą <...> seksualumą, skausmo kontrolę, apetitą, peristaltiką ir kitas organizmo funkcijas. Staigus jo sumažėjimas gali iššaukti įvairius sutrikimus: nemigą, depresiją, skausmą, nuotaikos sutrikimus, migreną, nerimą, galvos skausmą, apetito sutrikimus ir pan. Žinovai teigia, kad 5HTP padeda gerinti miegą, padeda, kai vargina stresas, įtampa <...> dirglumas, nerimas, bloga nuotaika, taip pat trumpina užmigimo laiką ir mažina prabudimų skaičių miegant.“

- kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„5-hidroksitriptofanas ar 5-HTP yra natūraliai atsirandanti amino rūgštis, iš kurios gaminasi seratoninas. Seratoninas - smegenyse glūdintis hormonas, atsakingas už žmogaus nuotaikas <...> laimės <...>. Panašiai kaip ir endorfinai, seratoninas vadinamas laimės hormonu. Žinovai teigia, kad 5HTP <...> padeda, kai vargina <...> nuovargis <...>“.

8) „GINKGO BILOBA STANDARTIZUOTA 60MG N120“ naudojo teiginius:

- kurie nurodo ypatingas, išskirtines savybes, naudojant maistingumo teiginį ir nepateikiant, tai patvirtinančių dokumentų, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas:

„Veikliosios ginkmedžio ekstrakto medžiagos yra ginkolidai, bilobalidai, glikozidai, biflavonoidai, proantocianidinai, organinės rūgštys, karotinoidai, vaškai, vitaminas C.

- kurie neatitiko 2014 m. kovo 14 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 274/2014, kuriuo taisoma Reglamento (ES) Nr. 432/2012 dėl tam tikrų leidžiamų vartoti teiginių apie maisto produktų sveikumą, išskyrus teiginius apie susirgimo rizikos mažinimą, vaikų vystymąsi ir sveikatą, sąrašo sudarymo redakcija lietuvių kalba (OL 2014 L 83, p. 1–37) nurodytų ir leidžiamų vartoti teiginių apie sveikumą formuluočių:

„Žiniuoniai teigia, kad ginkmedžio ekstraktas <...> gerina atmintį, dėmesį, budrumą, mažina depresinę nuotaiką.“

9) „GOJI BERRY 500MG N60“ naudojo teiginius:

- kurie nurodo ypatingas, išskirtines savybes, naudojant maistingumo teiginį ir nepateikiant, tai patvirtinančių dokumentų, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas:

„Dėl didelio antioksidantų, vitaminų ir amino rūgščių kiekio, esančio goji uogose, jos dar vadinamos „jaunystės eliksiuru“ ir „Himalajų gyventojų ilgaamžiškumo paslaptimi“; „Labiausiai vertinamas antioksidantas – tai zeaksantinas, kurio goji uogose net 70 proc.“

- kuriais lyginami skirtingų arba tos pačios kategorijos maisto produktai bei nenurodomi maistinės medžiagos kiekio ir energinės vertės skirtumai:

„Goji uogos turi 2 kartus daugiau antioksidantų nei žalioji arbata, 3 kartus daugiau nei mėlynės ir 5 kartus daugiau nei spanguolės“.

- kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą savybes:

„Tibeto ir Kinijos tradicinėje medicinoje goji uogos vartojamos kaip priešūždegiminė priemonė“.

- kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Jas rekomenduojama vartoti norint pagerinti inkstų, kepenų, plaučių veiklą, sustiprinti regėjimą, imunitetą, nervų sistemą, didinti darbingumą ir ištvermę. Tibetiečiai goji uogas vadina laimės uogomis, kurios pašalina liūdesį. Šios uogos – ne tik amžinos jaunystės eliksiyras, tai ir prieinamas būdas pasiekti ilgaamžiškumo. Legenda byloja, kad Himalajų kalnuose gyvenantys vienuoliai sulaukia net 120 metų dėl to, jog kiekvieną dieną renka goji uogas.“

10) „JONAŽOLĖ N60 375MG“ naudojo teiginius:

- kurie neatitiko 2014 m. kovo 14 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 274/2014, kuriuo taisoma Reglamento (ES) Nr. 432/2012 dėl tam tikrų leidžiamų vartoti teiginių apie maisto produktų sveikumą, išskyrus teiginius apie susirgimo rizikos mažinimą, vaikų vystymąsi ir sveikatą, sąrašo

sudarymo redakcija lietuvių kalba (OL 2014 L 83, p. 1–37) nurodytų ir leidžiamų vartoti teiginių apie sveikumą formuluočių:

„Liaudies medicinos žiniuoniai <...> teigia, kad jonažolė padeda, kai vargina įtampa ir nerimas <...> dirglumas, stresas ir nuovargis.“

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomąsias savybes:

„Liaudies medicinos žiniuoniai jonažolę vadina vaistu nuo 99 ligų ir teigia, kad jonažolė padeda, kai vargina <...>“.

11) „ŽENŠENIS (GINSENG) 500MG N100“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Ženšenis papildo palankų vitaminų ir mineralų poveikį <...> leidžiantiems vykti ląstelių regeneracijai.“; „Šis augalas minimas seniausiuose kinų medicinos raštuose kaip seniausias vartojimo tradicijas turintis vaistinis augalas, tonizuojantis skrandžio veiklą <...> ir turintis įtakos ilgesnei gyvenimo trukmei“.

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomąsias savybes:

„Apie gydomąsias ženšenio savybes buvo žinoma dar prieš tris keturis tūkstantmečius.“

-kurie neatitiko 2014 m. kovo 14 d. Komisijos reglamente (ES) Nr. 274/2014, kuriuo taisoma Reglamento (ES) Nr. 432/2012 dėl tam tikrų leidžiamų vartoti teiginių apie maisto produktų sveikumą, išskyrus teiginius apie susirgimo rizikos mažinimą, vaikų vystymąsi ir sveikatą, sąrašo sudarymo redakcija lietuvių kalba (OL 2014 L 83, p. 1–37) nurodytų ir leidžiamų vartoti teiginių apie sveikumą formuluočių:

„Šis augalas minimas seniausiuose kinų medicinos raštuose kaip seniausias vartojimo tradicijas turintis vaistinis augalas <...> gerinantis smegenų <...>“.

-kurie nurodo ypatingas, išskirtines savybes, naudojant maistingumo teiginį ir nepateikiant, tai patvirtinančių dokumentų, dėl ko gali būti klaidinamas vartotojas:

„Senovės žiniuoniai teigia, kad Ženšenio <...> aprūpina pagrindiniais vitaminais ir mineralais.“

12) „ALYVUOGIŲ LAPŲ (OLEUROPEIN) EKSTRAKTAS 500 MG N60“ naudojo teiginius:

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Manoma, kad alyvuogių lapų ekstraktas: *Prisideda palaikant normalią širdies veiklą; <...> *Padeda palaikyti tinkamą cukraus ir cholesterolio kiekį kraujyje.“

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„Manoma, kad alyvuogių lapų ekstraktas: <...> *Saugo nuo neigiamo laisvųjų radikalų poveikio“.

-kurie skatina perdėtą maisto produkto vartojimą:

„Per didelis kraujo spaudimas žaloja visą organizmą ir šios būklės pagydyti neįmanoma. Kraujo spaudimą galima tik sumažinti ir palaikyti mažesniame lygyje keičiant gyvenimo būdą bei nuolat vartojant augalinius ar cheminius preparatus“.

13) „Pau dArco 500 MG N100“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomąsias savybes:

„Apie šių augalų žievės gydomąsias savybes žinoma tūkstantmečius, dar senovės inkai naudojo ją kaip vaistą. Jie teigė, kad Pau D’Arco pasižymi priešbakterinėmis, priešuždegiminėmis, priešgrybelinėmis, antivirusinėmis savybėmis ir Pau D’Arco padeda kovoti su virusais, nes slopina fermentacijos procesus, be kurių virusai negali daugintis, taip pat padeda naikinti grybelį.“

14) „KOFERMENTAS Q10 200 MG N30“ naudojo teiginius:

-kurie yra neleistini pagal Europos Komisijos rengiamą/ koordinuojamą Bendrijos registrą:

„Kofermentas Q10 yra natūralus riebaluose tirpstantis antioksidantas. Žinovai teigia, kad kofermentas Q10: <...> *Gali prisidėti palaikant normalų kraujo spaudimą; *Gali padėti pagerinti širdies ir kraujotakos darbą.“

-kurie nebuvo pateikti vertinti Europos maisto saugos tarnybai bei tuo pačiu klaidina dėl produkto savybių, kurių galimai jis neturi:

„Žinovai teigia, kad kofermentas Q10: *Atlieka svarbų vaidmenį lėtinant su amžiumi susijusius degeneracinius pokyčius <...>“.

15) „REISHI 600 MG N60“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Reishi grybas, kaip vaistas, Rytų medicinoje naudojamas jau daugiau kaip 2500 metų.“

16) „SABALPALMĖ (SABALIS SERRULATAE, SAW PALMETTO) 540MG N100“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Senovėje šių palmių vaisius arba „juodasis uogas“ Amerikos indėnų liaudies medicinos žinovai vartodavo šlapimo pūslės, prostatos ir uretros susirgimams gydyti. Dabar gulsčiosios serenojos vaisiai yra bene populiariausia pasaulyje žaliava, iš kurios gaminami vaistai prostatos adenomai, sutrikusios seksualinės funkcijos, šlapimtakių infekcijos ir sutrikusio šlapinimosi gydymui.“

17) „SELENAS 100 MCG N200“ naudojo teiginius:

-kurie kelia abejonių dėl maisto produktų maistingumo pakankamumo bei nurodo organizmo funkcijų pasikeitimus, kai šios nuorodos gali sukelti vartotojo baimę arba ją pasinaudoti:

„Seleno trūkumas organizme dažniausiai pasitaiko žmonėms su sutrikusia žarnyno funkcija arba valgantiems maistą, užaugintą dirvose kur trūksta seleno. Gaunant nepakankamai seleno su maistu padidėja rizika sirgti onkologinėmis ligomis, širdies ligomis, ateroskleroze, katarakta, reumatoidiniu artritu, gali pasireikšti priešlaikinio senėjimo požymiai. Seleno trūkumas gali sukelti pakitimus naguose, raumenų silpnumą.“

18) „SPANGUOLIŲ KONCENTRATAS SU VIT.C+E 420MG N60“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Nemalonios ir skausmingos šlapimtakių infekcijos pasitaiko gana dažnai. Dėl skirtingos kūno anatomijos moterys serga dažniau nei vyrai. Šlapimtakių uždegimai gali kilti dėl peršalimo, inkstų akmenų, nusilpusio imuniteto ar prostatos ligų. Tradiciškai spanguolės plačiai naudojamas liaudies medicinoje kaip efektyvi priemonė nuo šlapimo sistemos ligų. Liaudies žiniuoniai teigia, kad spanguolių koncentrate esančios medžiagos užkerta kelią bakterijoms prisitvirtinti prie ląstelių ir daugintis ir su šlapimo srove jos yra išplaunamos iš organizmo, tokiu būdu spanguolių sultys saugo nuo šlapimo takų infekcijų pasikartojimo.“

19) „DIDŽIOJI DILGELĖ (URTICA DIOICA) 500MG N100“ reklamoje daro nuorodą į gydomasias maisto papildų savybes, pateikiant nuorodą: <http://sveikatossaltinis.blogas.lt/dilgeliu-saknu-ekstraktas-apsaugo-nuo-prostatos-hyperplazijos-546.html>.

20) „UNA DE GATO N100“ naudojo teiginius:

-kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomasias savybes:

„Lianos žievę indėnų gydytojai vartoja jau ne vieną šimtą metų. Jie spėjo, kad Uncaria tomentosa galima gydyti onkologinius susirgimus ir laikė ją ypatinga priešvėžine priemone.“

Naudojant teiginius apie sveikatingumą, UAB „Grigiškių vaistinė“ šalia nepateikė privalomo pateikti teiginio apie įvairios ir subalansuotos mitybos bei sveiko gyvenimo būdo svarbą.

Taip pat bendrovės interneto tinklalapyje www.citrina.eu patalpintas skyrelis „Urologiniams negalavimas“, kuris taip pat daro nuorodą į gydomasias maisto produktų, esančių šiame skyrelyje, savybes.

Kaip minėta aukščiau, UAB „Grigiškių vaistinė“ interneto tinklalapyje www.citrina.eu pateikiama informacija apie maisto papildus „RAUDONĖLIS (OREGANO) EKSTRAKTAS 150 MG N120“, „ACAI UOGŲ EKSTRAKTAS N60“, „AFRIKOS MANGO N60“, „L-ARGININAS“, „BLACK COHOSH (KEKINĖ JUODŽOLĖ) 540 MG N60“, „KORDICEPSAS 600 MG N120“, „GERAM MIEGUI 5-HTP 100MG N60“, „GINKGO BILOBA STANDARTIZUOTA 60MG N120“, „GOJI BERRY 500MG N60“, „JONAŽOLĖ N60 375MG“, „ŽENŠENIS (GINSENG) 500MG N100“, „ALYVUOGIŲ LAPŲ (OLEUROPEIN) EKSTRAKTAS 500 MG N60“, „Pau dArco 500 MG N100“, „KOFERMENTAS Q10 200 MG N30“, „REISHI 600 MG N60“, „SABALPALMĖ (SABALIS SERRULATAE, SAW PALMETTO) 540MG N100“, „SELENAS 100 MCG N200“, „SPANGUOLIŲ KONCENTRATAS SU VIT.C+E 420MG N60“, „DIDŽIOJI DILGELĖ (URTICA DIOICA) 500MG N100“, „UNA DE GATO N100“ galėjo nepagrįstai sudaryti įspūdį, kad jie padės nuo aukščiau minėtų sveikatos sutrikimų ir turės profilaktinį poveikį organizmui. Atsižvelgiant į tai, teigtina, jog reklamoje pateikta informacija galėjo daryti poveikį

virtotojų ekonominiam elgesiui, t.y. paskatinti virtotojus įsigyti UAB „Grigiškių vaistinė“ reklamuojamus maisto papildus.

Valstybinės virtotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Grigiškių vaistinė“ minėti maisto papildai nėra vaistiniai preparatai, todėl jie negali būti reklamuojami nurodant vaistinio preparato savybes. Valstybinės virtotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vaistiniams preparatams taikomi reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme. Šio įstatymo 2 straipsnio 50 dalis nustato, kad vaistas (vaistinis preparatas) – tai vaistinė medžiaga arba jų derinys, pagaminti ir teikiami virtoti, kadangi atitinka bent vieną šių kriterijų: 1) pasižymi savybėmis, dėl kurių tinka žmogaus ligoms gydyti arba jų profilaktikai; 2) dėl farmakologinio, imuninio ar metabolinio poveikio gali būti vartojamas ar skiriamas atkurti, koreguoti ar modifikuoti žmogaus fiziologines funkcijas arba diagnozuoti žmogaus ligas.

Valstybinės virtotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsniu, virtotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą. Informacijai, įskaitant reklamą, kuri laikytina savita informacijos rūšimi ir paprastai vadinama komercine informacija, taikomas tiesos reikalavimas. Virtotojas privalo gauti teisingą informaciją apie maisto produktus bei maisto papildus, kuria remdamasis galėtų priimti sprendimus dėl maisto produktų bei maisto papildų pasirinkimo rinkoje ir jų vartojimo.

Valstybinės virtotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Grigiškių vaistinė“, reklamuodama minėtus maisto papildus, vartojo teiginius, kuriais nurodė ir užsiminė apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, o tai neatitiko aukščiau išdėstytų teisės aktų reikalavimų.

Dėl papildomų įrodymų nepateikimo

Valstybinės virtotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ įgaliotas atstovas bylos „Dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo“ nagrinėjimo posėdžiuose 2016-10-27 ir 2016-11-03 nurodė, kad bendrovė apie tai, kas tyrimo metu yra nustatyta, sužinojo tik Protokolo surašymo dieną, t. y. 2016-09-30, bei tai, kad neturėjo objektyvių galimybių pateikti tikslesnius paaiškinimus tiesiogiai ar per atstovą, taip pat, kad neturėjo pareigos teikti paaiškinimus iki anksto, t. y. iki Protokolo surašymo. Atsižvelgiant į tai, atkreiptinas dėmesys, kad Tarnyba 2016-05-05 raštu informavo UAB „Grigiškių vaistinė“ apie pradėtą Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo tyrimo procedūrą, nurodydama visus galimus neatitikimus teisės aktų reikalavimams, t. y. išvardinant visus maisto papildus bei jų reklaminius teiginius, kurie, atlikus tyrimą nurodyti ir Protokole, bei paprašė bendrovės pateikti paaiškinimus ir papildomą informaciją, reikalingą tyrimui atlikti.

Valstybinės virtotojų teisių apsaugos tarnybos komisija atkreipia dėmesį, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ 2016-09-14 pateikė Tarnybai raštą, nurodydama, kad atsakymas teikiamas į Tarnybos 2016-05-05 raštą, taigi, darytina išvada, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ turėjo išsamią informaciją apie jos atžvilgiu pradėtą tyrimo procedūrą bei prašymą pateikti informaciją, kurios bendrovė nepateikė. Pažymėtina ir tai, kad Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinta priežiūros institucijos teisė gauti prašomą informaciją, reikalingą galimiems pažeidimams iširti, o minėto įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta komercinės veiklos subjekto pareiga teikti priežiūros institucijos prašomą informaciją, reikalingą galimam pažeidimui iširti. Atsižvelgiant į visa tai, bendrovės argumentai, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ nebuvo supažindinta su tyrimo procedūra bei galimais pažeidimais, jog neturėjo objektyvių galimybių pateikti tikslesnius paaiškinimus tiesiogiai ar per atstovą, taip pat, kad bendrovė neturėjo pareigos teikti informaciją tyrimo metu prieš surašant Protokolą, laikytini nepagrįstais ir prieštariniais.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ ir Valstybinei virtotojų teisių apsaugos tarnybai nepateikė jokių papildomų paaiškinimų ar dokumentų. Pažymėtina, kad Valstybinė virtotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-10-05 raštu Nr.4-5833 informavo UAB „Grigiškių vaistinė“ apie bylos „Dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ Lietuvos Respublikos

reklamos įstatymo pažeidimo“ nagrinėjimo posėdį, paaiškino, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ turi teisę pateikti nuomonę dėl protokole išdėstytos išvados, taip pat paprašė pateikti papildomus įrodymus, bendrovės nuomone, būtinus nagrinėjant bylą, tačiau UAB „Grigiškių vaistinė“ nepateikė nei papildomų paaiškinimų, nei įrodymų. Pažymėtina, kad Valstybinės vartotojų teisių apsaugos komisija 2016-10-27 bylos „Dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo“ nagrinėjimo posėdžio metu priėmė sprendimą atidėti minėtos bylos nagrinėjimą iki 2016-11-03 ir suteikti galimybę UAB „Grigiškių vaistinė“ pateikti papildomus įrodymus iki 2016-11-02, tačiau bendrovė papildomų įrodymų nei iki nurodytos datos, nei 2016-11-03 bylos nagrinėjimo posėdžio metu nepateikė, todėl bendrovės teiginiai, jog UAB „Grigiškių vaistinė“ neturėjo galimybės iki bylos nagrinėjimo posėdžio pateikti informaciją, susijusią su platinimu arba informacijos pašalinimo laikotarpiu, todėl iš esmės nebuvo galimybės, vadovaujantis rungimosi principu, apginti savo poziciją, laikyti nepagrįsti.

Dėl informacijos skleidimo interneto tinklalapyje www.citrina.eu

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ tiek 2016-09-14 rašte Tarnybai, tiek bylos nagrinėjimo posėdžių metu nurodė, kad informacija, nurodyta Protokole kaip pažeidžianti Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punktą, buvo pašalinta dar 2014 metais, o 2016 metais ji skelbta nebuvo, vartotojai ją matyti galėjo tik tuo atveju, jeigu buvo neiššivalę savo interneto naršyklės (cache).

Pažymėtina, kad Tarnybos atstovas, vykdęs tyrimą dėl galimo UAB „Grigiškių vaistinė“ pažeidimo, vartotojo nurodytą informaciją patikrino ne tik įeidamas į vartotojo pateiktas nuorodas, tačiau ir naršydamas kituose bendrovės siūlomų produktų aprašymuose savo iniciatyva. Be to, 2016-10-27 bylos nagrinėjimo posėdžio metu Tarnybos atstovė pateikė darytą momentinę kompiuterio ekrano kopiją (*angl. screenshot, printscreen*) iš interneto tinklalapio www.citrina.eu su maisto papildo „Black Cohosh (Kekinė Juodžolė) 540 MG N60“ reklama, kurioje vis dar teigiama, kad „Vietiniai Šiaurės Amerikos gyventojai nuo labai senų laikų gerai žino apie kekinių juodžolių gydomąsias savybes“. Šią informaciją užfiksavo ir Valstybinės vartotojų teisių apsaugos komisija po 2016-10-27 bylos nagrinėjimo posėdžio.

Pabrėžtina tai, kad 2015-01-01 Lietuvos Respublikoje buvo įvesta bendra Europos Sąjungos valiuta – euras. Atkeiptinas dėmesys į tai, kad Tarnybos Protokole užfiksuotoje bendrovės skleistoje reklamoje, kuri pažeidžia Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo nustatytus reikalavimus, nurodyta, kad maisto papildai yra parduodami jau naująją valiuta – eurais, o ne litais, tuo tarpu 2014 m. bylos medžiagoje pateikta informacija prie maisto papildų, kuriuos buvo galima įsigyti iki 2015-01-01 Lietuvos Respublikoje galiojusia valiuta - litais, todėl vienareikšmiškai darytina išvada, kad jeigu, kaip teigia bendrovė, vartotojai matė informaciją, kadangi neišvalė savo įrenginio naršyklės talpyklos, tokiu atveju jie būtų siūlomų maisto papildų kainą ne eurais, o litais.

Atsižvelgiant į tai, teigtina, kad nors bendrovė 2014 m. galimai pašalino teisės aktus pažeidžiančią informaciją, tačiau, vykdydama informacijos atnaujinimą interneto tinklalapyje [ww.citrina.eu](http://www.citrina.eu), pakartotinai nurodė teiginius, pažeidžiančius Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą, kas ir buvo užfiksuota Tarnybos 2016-09-30 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolu Nr. 69RĮP-33. kad yra nepagrįstas bendrovės teiginys

Atsižvelgiant į visą tai, kas išdėstyta, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Grigiškių vaistinė“, reklamuodama maisto papildus „RAUDONĖLIS (OREGANO) EKSTRAKTAS 150 MG N120“, „ACAI UOGŲ EKSTRAKTAS N60“, „AFRIKOS MANGO N60“, „L-ARGININAS“, „BLACK COHOSH (KEKINĖ JUODŽOLĖ) 540 MG N60“, „KORDICEPSAS 600 MG N120“, „GERAM MIEGUI 5-HTP 100MG N60“, „GINKGO BILOBA STANDARTIZUOTA 60MG N120“, „GOJI BERRY 500MG N60“, „JONAŽOLĖ N60 375MG“, „ŽENŠENIS (GINSENG) 500MG N100“, „ALYVUOGIŲ LAPŲ (OLEUROPEIN) EKSTRAKTAS 500 MG N60“, „Pau dArco 500 MG N100“, „KOFERMENTAS Q10 200 MG N30“, „REISHI 600 MG N60“, „SABALPALMĖ (SABALIS SERRULATAE, SAW PALMETTO)

540MG N100“, „SELENAS 100 MCG N200“, „SPANGUOLIŲ KONCENTRATAS SU VIT.C+E 420MG N60“, „DIDŽIOJI DILGELĖ (URTICA DIOICA) 500MG N100“, „UNA DE GATO N100“, vartojo teiginius, kuriais nurodė ir užsiminė apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, ir tuo pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas.

3. Dėl UAB „Grigiškių vaistinė“ taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį ir atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė į tai, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ teisės aktus pažeidžiančią reklamą skleidė net apie 20 maisto papildų. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė į tai, jog skleista minėtų maisto papildų reklama galėjo būti aktuali įvairius sveikatos sutrikimus turintiems asmenims: sergantiems nemiga, depresija, katarakta, artritu, inkstų, širdies, kraujagyslių, nervų sistemos, taip pat turintiems antsvorio ar vyresnio amžiaus asmenims. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė ir į tai, jog bendrovė skleidė informaciją tai pat ir apie onkologinių ligų prevenciją, todėl galėjo daryti poveikį onkologinėmis ligomis sergantiems asmenimis, kurie yra labiau pažeidžiama vartotojų grupė ir tokią informaciją vertina itin atidžiai ir jautriai.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo mastą, atsižvelgė į tai, kad UAB „Grigiškių vaistinė“ minėtų maisto papildų reklama buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.citrina.eu, taigi pasiekiami ne regioniniu, o nacionaliniu mastu. Atsižvelgta į tai, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011-08-11 nutartimi Nr. A492-2642/2011 konstatavo, jog informacija internete yra prieinama žymiai didesnei daliai vartotojų negu spausdintuose leidiniuose, todėl pažeidimo mastas turi būti vertinamas kaip didelis.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo trukmę, atsižvelgė į tai, kad Tarnyba UAB „Grigiškių vaistinė“ skleidžiamą maisto papildų reklamą, kuri neatitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo nuostatų, užfiksavo 2016-05-03, taip pat, kad bendrovė minėtą reklamą skleidė ir 2016-10-27 bylos nagrinėjimo posėdžio metu.

Taip pat Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija atsižvelgė į tai, jog 2013 m. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimu Nr. 12R-7 bei 2014 m. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos nutarimu 12R-124 bendrovei jau buvo skirta ekonominė sankcija už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimus, todėl teigtina, jog bendrovė, susipažinusi su teisės aktų reikalavimais dėl maisto ir maisto papildų reklamos, nepaisė nurodyto draudimo ir toliau skleidė maisto papildų reklamą, kurioje nurodoma ir užsimenama apie žmogaus ligų gydymo ir profilaktines savybes ir apie kitas savybes, kai tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija lengvinančių bei sunkinančių aplinkybių, nurodytų Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 7 bei 8 dalyse, nenustatė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1 bei 5 dalimis, n u t a r i a

už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą skirti UAB „Grigiškių vaistinė“ 4400 (keturių tūkstančių keturių šimtų) eurų baudą.

Nutarimas per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo priėmimo dienos gali būti apskūstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nutarimo dėl baudos paskyrimo priėmimo dienos turi būti sumokėta į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąjį sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorius

Julius Pagojus